

Pericopa Tav - Rugăciuni în loc de ofrande [anul 5779]

În comentariul pericopei de săptămâna trecută am evidențiat diferența substanțială între ofrandele practicate de adepții religiei iudaice, față de cele existente în religiile păgâne din aceeași perioadă. Și în pericopa de săptămâna aceasta Toraua continuă descrierea detaliată a diferitelor ofrande și felul lor de jertfire sau oferire. Vom continua ideea noastră, explicând modul în care ofrandele au devenit rugăciuni și prin ce se deosebesc aceste rugăciuni de rugăciunile altor popoare, de această dată adepți și ele ale unor religii monoteiste.

Relația între ofrande și rugăciuni ne este definită de Rabi Yehuda Ben Levi în Talmud Bavli, tractatul Brachot 26:b: "Rugăciunile sunt făcute, sunt construite în paralel (față în față) cu jertfa de Tamid". Jertfa de Tamid era o ofrandă publică de tipul „ars-de-tot”, care era adusă de două ori pe zi: în zori și la înserare. Înainte de cea de dimineață și după cea de seară nu era voie de adus ofrande. Ele însemnau începerea activității în Templu și terminarea ei. Cu alte cuvinte, rugăciunile vin în locul ofrandelor care au fost anulate de distrugerea celui de al doilea Templu. Chiar și înțelepți ca Rabi Yose BeRabi Hanina care spun că "rugăciunile le-au stabilit patriarhii" (în același tractat), adaugă că regulile rugăciunilor au fost stabilite după regulile jertfelor.

După cum ne învață Rabi Ben Yehuda rugăciunea de Șaharit este în locul ofrandei de dimineață, iar rugăciunea de Minha în locul celei de după amiază, spre seară. Rugăciunea Arvit (de noapte) era pe vremea aceea facultativă, fiindcă nu se aduceau ofrande noaptea. Astăzi și rugăciunea asta este obligatorie. Mai sunt rugăciuni care se spun de Șabat și cu ocazia sărbătorilor. Rugăciunea de Musaf vine în loc de jertfa de Musaf. Au fost și multe alte ofrande (unele obligatorii și altele facultative, unele publice și unele nu) în locul cărora s-au stabilit rugăciuni paralele, așa că Rambam (Maimonides) ne spune în Hilchot Tfila că, dacă cineva vrea să se roage toată ziua, poate s-o face, dar cu condiția să spună fiecare rugăciune corect și la timpul ei.

După ce am învățat cum s-au stabilit rugăciunile, întrebarea următoare ar fi: care este scopul rugăciunii? Să fie, oare, un apel la Kadoș Baruch Hu ca să-l ia în considerare pe cel care se roagă pentru a-l ajuta în momente grele sau când are nevoie de diferite lucruri de zi cu zi? Dacă analizăm puțin mai profund deducem că o asemenea opinie ar fi valabilă numai dacă Hakadoș Baruch Hu ar fi un rege muritor, care nu cunoaște necesitățile fiecăruia din cetățenii lui și din cauza asta trebuie să i se amintească. Oare este nevoie de o astfel de târguială meschină față de Kadoș Baruch Hu căruia să-i amintim de trei ori pe zi de problemele noastre? Nu și nu. Este clar că rugăciunea are un cu totul alt scop în iudaism. Scopul principal al rugăciunii la evrei este acela ca să ne aducă aminte **nouă** că tot ce avem ne vine de la El. Adică necesitatea rugăciunii este a **noastră, ne aparține**. Așa ne învață mulți înțelepți, de exemplu Ramban (Nahamanides), în comentariul său la cartea Șmot. [Scopul rugăciunii](#)

este să ne amintim despre dependența totală a noastră de Kadoș Baruch Hu și să resimțim nevoia întăririi legăturii noastre cu El.

Această semnificație a rugăciunii iese în evidență din chiar sensul cuvintelor folosite pentru ea în limba ebraică. În limbile europene, ca și în limba română, cuvântul pentru rugăciune vine de la "a cere, a ruga, a implora". În ebraică însă cuvântul "tfila" are rădăcina PLL, care înseamnă "a lua aminte, a aduce la cunoștință". Această explicație se potrivește perfect cu principiul lui Rambam (Maimonides), potrivit căruia "scopul rugăciunii este să devenim conștienți de dependența noastră totală de Kadoș Baruch Hu" (More Nevuchim 3:32).

Toraua ne învață că trebuie să ținem minte întotdeauna dependența noastră de Kadoș Baruch Hu (Deutoronom 10:12). Conștiința centralității și a prezenței suverane a Dumnezeului în viața fiecăruia dintre noi ne ridică la niveluri spirituale mai înalte. În asta descoperim importanța rugăciunii. Cu cât reușim să aspirăm către un grad mai înalt de spiritualitate, cu atât ne vom putea bucura de toate beneficiile materiale și sufletești oferite de relația cu Kadoș Baruch Hu și vom simți că rugăciunile noastre au fost primite, după cum scrie în Psalmi 73:28: "Dar mie apropierea de Dumnezeu îmi este bună". Iar ideea de apropiere a noastră de Kadoș Baruch Hu face legătura între rugăciune și ofrande.

Încă o întrebare foarte importantă pe care nu o putem ocoli în raționamentul nostru este următoarea: dacă credința în Kadoș Baruch Hu este sursa plenitudinii vieții, sănătății, prosperității și fericirii în viață nu cumva lucrul acesta trebuie să ne facă să renunțăm la orice activitate de a ne îmbunătăți viața sau de a veghea la proprietatea noastră, ca de exemplu nevoia de a asigura bunurile, de a ne vaccina, de a ne apăra interesele și așa mai departe? Și aici răspunsul tuturor înțelepților de-a lungul veacurilor este unanim: este obligatoriu ca omul să facă totul ca să-și apere proprietatea. Rugăciunile nu sunt de ajuns ca să asigure necesitățile vieții zilnice, astfel că omul este obligat să lucreze ca să-și asigure viața și, la fel, un om bolnav este obligat să caute cel mai bun tratament posibil.

La sfârșit este important să știm că există unele restricții în ceea ce privește conținutul rugăciunii. Din cauză că ocrotirea divină השגחה אלוקית este ascunsă vederii noastre סמוי מן העין, după cum apare în Talmud, Baba Meția 42:a), ne este interzis să ne rugăm la o minune vizibilă טלוי גלוי care implică schimbarea legilor naturii, cum ar fi, de pildă, transformarea miraculoasă, de azi pe mâine, a unei case distruse de incendiu, de inundații, sau de cutremur într-una nouă, aidoma celei dinainte.

Rugăciunea în iudaism este un o cerință, o obligație de bază și reprezintă o cale de comunicare între noi și Kadoș Baruch Hu. Cu toate acestea, nu este în nici un caz o cale de a face rost de daruri din partea Lui Kadoș Baruch Hu. Drumurile Domnului sunt ascunse דרכי הקב"ה נסתרות, nu ne sunt accesibile și așa va fi pe veci.

Pericopa Tazria - „Viața și moartea sunt în mâinile limbii” (Proverbe 18:21) - Calomnia se pedepsește cu lepră [anul 5784]

Pericopa Tazria conține o preocupare intensă a plăgi de lepră. Când mai exista Templul, cineva care avea o plagă de lepră venea la preot care decidea dacă plaga este pură sau contaminată. Dacă ea era impură, leprosul rămânea în afara taberei până când se împlineau zilele purificării sale.

Talmudul ne spune că plaga de lepră, despre care noi învățăm în pericopa noastră, vine ca o pedeapsă la o calomnie - *lașon hara* לשון הרע (limba răului) pe care a spus-o despre semenul său. În Talmud tractatul Arachin 15:2 scrie: „Reș Lakiș a spus, scrie „aceasta să fie legea leprosului” (Levitic 14:2), adică aceasta va fi legea celui care va vorbi de rău de cineva”.

Mai învățăm și alte spuneri ale înțelepților noștri în legătură cu lepra care ne adaugă o altă perspectivă față de ceea ce ne închipuim. În lumea antică lepra era o boală cunoscută, însă înțelepții noștri consideră că ea nu este un fenomen natural, ci este o pedeapsă pentru cineva care a vorbit pe altul de rău pe nedrept - *lașon hara* לשון הרע.

Talmudul ne explică tot acolo de ce bârfitorul este pedepsit tocmai cu lepră? El a distins o persoană de alta și ca atare el este distins de ceilalți oameni.

Beșt (Baal Șem Tov, Ucraina sec.18) ne învață încă un aspect legat de păcatul - *lașon hara* לשון הרע și de pedeapsa - lepra. O persoană care își ține gura ne descoperă că în interiorul său se ascunde bunătatea, iar unul care spune defăimări, ne arată răul care zace în el. Acest rău este atât de puternic, încât acest păcat îl determină să-l scoată sub forma de *lașon hara* לשון הרע. Există oameni bolnavi fizic și există bolnavi sufletește. Cel care spune calomnii dovedește că sufletul său este bolnav. El este atât de încărcat cu rău, încât izbucnește afară.

O persoană care vede un inconvenient la semenul său, el vede inconvenientul la el însuși, însă de oarece nu este gata să și-l recunoască, el îl caută la semenul său. Așa că este clar că cineva care povestește rele despre semenul său, efectiv mărturisește răul care se află în el. De aceea cusurul intern care se ascunde în sufletul său, izbucnește afară într-o formă de cusur fizic - plaga de lepră.

Marele înțelept Rabi Șimșon Rafael Hirș (Germania, sec. 19) ne explică într-un mod invers păcatul și pedeapsa lui. Pielea este locul de contact al oamenilor cu exteriorul. Prin pielea ei percep senzațiile venite de afară. La cine acest contact cu exteriorul este defectat și în loc să vadă bunătatea care este în jurul lui, el se alătură încontinuu răului - acela suferă de lepră care se manifestă prin putrefacția care se răspândește peste tot corpul.

Care este calea de reparare pe care o propune Toraua la cine s-a îmbolnăvit de *lașon hara* לשון הרע? Cum se va vindeca de lepră?

Din citirea pericopei noi învățăm că în ceea ce privește lepra, preotul ocupă locul decisiv: „Dacă un om va avea pe pielea trupului său ... ca o plagă de lepră, să fie adus la preotul Aaron ... preotul să se uite la plaga ... preotul să izoleze ... să-l declare curat ... să îl declare necurat (Levitic 13:2-8).

Preotul este singurul care decide boala de lepră și el este unicul autorizat să o vindece. Obiceiul lumii este că atunci când este vorba de o boală, o tratează un medic. Faptul că boala de lepră o diagnostichează preotul și el o și tratează, ne spune că lepra este o boală fizică-spirituală. Ea apare în mod fizic pe trup, însă o persoană spirituală o tratează.

Preoții, fiii lui Aaron care iubea pacea și alerga după pace, se evidențiau prin retorica lor. De aceea o persoană care

se folosește de capacitatea sa verbală pentru a face rău altora prin defăimarea sau calomnierea lor, este nevoit să-l întâlnească pe preot ca să învețe de la el retorica bună – ce este admis și ce este interzis. Din această întâlnire el va învăța cum să folosească corect capacitatea sa retorică.

Pericopa Tazria - Lepra צרעת în Tanach (Vechiul Testament) [anul 5779]

Pericopele Tazria și Mețora au ca subiect cusurul leprei. În Tanach, boala cunoscută sub numele de lepră (*țaraat* (צרעת) este denumită în ebraică *nega* נגע - cusur, adică defect și nu *mahala, holi* חולי - boală. Adică această lepră nu este lepra cunoscută de medicină astăzi, însă noi o vom numi lepră. *Nega* spre deosebire de o boală vine peste om în urma unor fapte (se poate spune și păcate) pe care el le-a comis. Lista acestor fapte nu este în Tora, ci doar în Talmud și Midrașim. Noi putem descoperi aceste păcate analizând cazurile de lepră descrise în Tanach. În total sunt enumerate în Toraua Orală cam 9 păcate care „produc” lepra. Vom scrie, cu un nou prilej, despre ele, un articol separat. De data asta vom enumera toate cazurile descrise în Tanach despre cei care au contractat lepră. În orice caz, tratamentul pentru lepră nu este medical, ci unul spiritual. Diagnosticul care stabilește dacă este vorba de lepră sau de o altă boală de piele nu o dă un medic, ci Cohenu (preotul), deci o autoritate religioasă. Nici despre leacul pentru lepră nu apare nimic scris în Tora. Fiecare dintre cei care contractează lepră trebuie să înțeleagă ce fapte rele a făcut și să și le asume, reparându-le. Până atunci va fi în carantină în afara taberei. După vindecare, leprosul trebuie să aducă o ofrandă specială.

În Tanach sunt descrise câteva cazuri de lepră pe care noi le vom enumera aici.

Cazuri de lepră în Tora

În Tora sunt două cazuri de lepră și amândouă au fost contractate de către doi dintre cei mai importanți lideri ai poporului.

Primul care a fost lovit de lepră a fost nimeni altul decât Moșe Rabenu însuși:

”Și Domnul i-a mai spus, pune-ți acum mâna în sân, și el și-a introdus mâna în sânul lui și a scos-o și, iată, mâna lui era albă de lepră ca zăpada. Și a zis, bagă-ți din nou mâna în sân și el și-a introdus mâna în sân și a scos-o din sân și iată, se preschimbă la loc să fie cum era carnea lui” (Exod 4:6-7).

La Moșe lepra apare și dispăre, fiind un reper și o pildă. Despre boala aceasta aflăm din acest verset că ea face ca pielea să devină albă. Reperul este existența posibilității de a te însănătoși foarte repede, lucru care era necunoscut pe vremea aceea. Sunt și comentatori care înțeleg puțin diferit felul în care se propagă această lepră fulgerătoare, cu tratament extramedical.. Cu toate acestea, este greu de acceptat maladia ca o lepră adevărată și nu o pildă, câtă vreme legile încă nu fuseseră date și obligația ca lepra să fie diagnosticată de un Cohen era irealizabilă fiindcă asemenea diagnosticieni încă nu existau pe vremea aceea.

Al doilea caz în Tora este cel a lui Miryam, sora lui Moșe. Aici Toraua ne explică care este cauza leprei, și anume *lașon hara* "limba rea" לשון הרע, adică bârfa și vorbitul de rău. Întregul capitol din Numeri 12 se ocupă de cazul aceasta și cauza leprei este explicit indicată: vorbele grele aruncate de Miryam la adresa lui Țipora, soția lui Moșe. Noi nu știm cu exactitate ce a spus Miryam și care au fost exact detaliile păcatului ei. Un lucru este clar, și anume că rezultatul a fost dezastruos: "Și norul s-a ridicat de pe cort și iată, Miryam este leproasă ca zăpada. Și Aharon s-a întors spre Miryam și a constatat că și ea este leproasă" (Bamidbar/Numeri 12:10). Rugăciunea o ajută și ea se însănătoșește instantaneu, dar Aharon o diagnosticase ca leproasă. Miryam este impură chiar dacă s-a însănătoșit. Din cauza asta va trebui să aștepte șapte zile în afara taberei. Pedepsa gravă a lui Miryam este un memento și unul dintre miștoturile de ținut minte din Tora. Iată ce găsim scris la 40 de ani după întâmplare:

"Să (te) păzești de cusurul de lepră, să iei seama și să faci tot ce vă arată Cohanimii și Leviții, după cum v-am poruncit să aveți grijă să le faceți. Să ții minte ce i-a făcut HAȘEM lui Miryam pe drum, după ieșirea din Egipt" (Deuteronom 24:8-9).

Pedepsa lui Miryam este un semnal de alarmă pentru fiecare dintre noi.

Cazuri de lepră în Profeti

În Tanach, în afară de Tora, mai sunt câteva cazuri de lepră în cărțile de profeti. Primul apare în haftaraua pericopei Tazria despre lepra primită de Naaman, comandantul armatei Aram. Din povestea asta noi descoperim că și *goyim*, neevrei, pot primi lepră:

"Și Naaman, comandantul armatei regelui Aram era un om mare (trufaș) înaintea stăpânului lui și mult onorat, pentru că prin el oferise Dumnezeu salvarea Aramului. Și omul era un bărbat viteaz, dar un lepros" (2Regi 5:1).

Povestea lui ne dezvăluie originea acestei lepre. Despre Naaman ni se spune că el era "*nesu panim*" נשוא פנים adică, în traducere, "om mare", dar această maximă conține și sensul de încrezut, fudul, trufaș, adică orgolios, care nu înțelege că orice om este, la urma urmelor, un neînsemnat instrument în mâinile Domnului. Ca și *lașon hara* și orgoliul poate fi o cauză a leprei. Un om îngâmfat nu pregetă să vorbească de rău semenul său și așa, un astfel de om ajunge până la urmă să se convingă că el este superior celuilalt. Naaman merge la profetul Elișa (Elisei) ca să se însănătoșească de lepră. Devine furios atunci când profetul îi spune să meargă să se scufunde în Iordan. El precis fusese deja în stațiuni termale pentru a se vindeca. Dar Elișa știe că lepra lui nu este o boală, ci un cusur care se vindecă numai pe cale spirituală și de aceea îl trimite la râul Yarden. După ce se scufundă, Naaman își schimbă părerea: "Și s-a întors la omul lui Dumnezeu, el și toată suita lui și a venit și a stat înaintea lui și a spus, iată acum știu că nu este Dumnezeu pe tot pământul decât în Israel și acum primește te rog o binecuvântare de la robul tău" (2Regi 5:15). Naaman își asumă condiția de rob al lui HAȘEM, semn al ispășirii și că poate să se vindece. Naaman propune profetului o răsplată care să-l transforme din profet într-un vraci, un doctor de minuni. Elișa bineînțeles refuză. Slujitorul lui, Ghehazi, care suferă de păcatul lăcomiei, al treilea păcat care cauzează lepra, fuge după Naaman și, mințindu-l, ia darurile în locul acestuia. Când Elișa îl întrebă pe Ghehazi de unde are hainele noi, acesta continuă să mintă. Pedepsa cea grea vine instantaneu: "Lepra lui Naaman se va lipi de tine și de sămânța ta pentru totdeauna astfel că a ieșit dinaintea lui lepros alb ca zăpada" (2Regi 5:27).

Următoarea poveste despre lepră o găsim în haftaraua 2Regi, cap. 7 din pericopa următoare, Mețora. Este vorba despre patru leproși ale căror nume sunt inițial necunoscute. Hazal (înțelepții) spun, însă, că este vorba despre Ghehazi și cei trei fii ai lui. Toată povestea este despre salvarea Șomronului (Samaria) dintr-o situație foarte grea. Toată zona de nord a Israelului de astăzi era sub asediul armatei Aram, cea mai mare putere din tot Orientul Mijlociu. Situația era atât de disperată, încât, de foame, oamenii își mâncau excrementele. Există, de asemenea, pericolul ca mamele să-și gătească copiii. Profetul Elișa a spus regelui că într-o singură zi situația se va schimba și va fi mâncare din belșug, la prețuri foarte ieftine. Regele, al cărui nume nu-l știm, a crezut că este vorba despre un profet mincinos și a ordonat ca Elișa să fie omorât. Dar chiar în noaptea aceea s-a întâmplat minunea. Cei patru leproși, care mureau și ei de foame, ca și restul locuitorilor, au hotărât că e preferabil să fie robi la Aram, dar să mănânce, decât să moară de foame. Când mergeau spre tabăra Aramului, au făcut un zgomot enorm. Aramienii au

crezut că aud o armată care vine peste ei, s-au speriat și au fugit spre Yarden, lăsând în tabără mâncarea și bunurile pe care le jefuiseră. După ce leproșii au mâncat bine, au venit în oraș să vestească regelui despre comoară. Și așa, cum a profetizat Elișa, au scăpat de foame și aveau de vânzare marfă ieftină. În fond, cel care a salvat Șomronul a fost Elișa, prin credința lui în Dumnezeu, chiar și în clipele cele mai desperate. Și cine au fost aleși să fie mesagerii acestei vești de libertate dacă nu cei mai îndepărtați din societate și cei mai impuri? Desigur, leproșii!

Următoarea poveste despre lepră se referă la o persoană de cel mai înalt rang, și anume Azarya, regele Yehuda și este descrisă într-un singur verset: "Și Domnul l-a atins (lepră) pe rege și a fost lepros până în ziua morții lui și a stat într-o casă de izolare" (Regi2 15:5). Aici nu ni se spune ce s-a întâmplat. Toată această poveste tragică apare în întregime în 2Cronici cap.26. Aici personajul nostru apare sub numele lui mai cunoscut, Uziyahu. A fost rege o perioadă foarte lungă (52 de ani), fiind unul din cei mai puternici regi pe care l-au avut evreii. El apare ca o personalitate pozitivă care a fost bine văzut în ochii Dumnezeului. La un moment dat i se întâmplă ceva rău (cum spune zicala "puterea corupe"). În versetul 16 este descris "după ce s-a întărit și i s-a înălțat inima". El a hotărât că nu-i mai ajunge să fie rege atotputernic, ci vrea să-și ia și atribuții de Cohen Gadol, jertfind în Templu, lucru cu desăvârșire interzis. Cohen Gadol, al cărui nume era tot Azarya, a încercat să-l împiedice să facă asta. Nici el, nici 80 de Cohanim nu au reușit să-l convingă. Uziyahu se încapățânează, iar pedeapsa vine imediat. Cusurul apare în locul cel mai vizibil pentru toată lumea, pe frunte. Cohanim/preoții au declarat imediat că este vorba de lepră. A fost evacuat din palat, rămânând rege, dar toate atribuțiile lui au fost transmise fiului lui, Iotam. El s-a închis în camera lui și acolo a rămas până la moarte.

Ar mai fi întrebarea dacă lepra poate fi și un blestem. Regele David l-a blestemat pe Yoav Ben-Ṭruia, comandantul armatei lui, după ce acesta l-a omorât pe Avner Ben-Ner, comandantul armatei lui Șaul: "El să cadă asupra capului lui Yoav și asupra întregii case a tatălui său. Și să nu dispară din casa lui Yoav un om care are o scurgere, un lepros" (Șmuel2/Samuel2 3:29). Nu știm dacă acest blestem de lepră s-a îndeplinit.

În concluzie, putem vedea că bârfa de orice fel, *lașon hara* לשון הרע, îngâmfarea, lăcomia sunt toate păcate care sunt pedepsite prin pedepse spirituale, dar care au și o manifestare corporală, prin lepră, *ṭaraat* צרעת, fiind afectate zonele cele mai vizibile ale omului. Nu este o boală care să chinuie corpul omului, ci un cusur, un defect vizibil, care să-l chinuie sufletește. Doar recunoașterea faptului duce la vindecare. Iarși nu este vorba despre o minune, ci despre un proces de reabilitare personală și de ispășire.

Pericopa VaYikra - „Și l-a chemat [Domnul] pe Moise” [anul 5784]

Pericopa noastră ca și tot humașul (cartea) al treilea VaYikra (Levitic) începe cu un cuvânt care i-a dat și numele „VaYikra” (a chemat) ויקרא. Cuvântul pare a fi inutil aici dacă citim întregul verset: „Și I-a chemat [Domnul] pe Moise și Domnul I-a vorbit din Cortul Întâlnirii spunând” (Levitic 1:1). Dacă Domnul I-a vorbit, de ce era nevoie să-l și cheme? Rași ne explică: „La toate vorbele și la toate zicerile și la toate poruncile le-a avansat o chemare – un cuvânt de afecțiune, un cuvânt pe care îngerii Domnului îl folosesc, căci s-a spus „Și chemau unul către celălalt și ziceau...” (Isaia 6:3).

Rași adaugă: „L-a chemat, înseamnă că i-a impus cu afecțiune lui Moise să se prezinte la misiune”. Marele rabin contemporan Jonathan Sacks ne învață că aceasta este una din ideile de bază ale gândirii occidentale, ideea de chemare la o misiune, ideea că omul își alege profesia sau drumul în viață nu doar pentru beneficiile de care s-ar putea bucura, ci și pentru că el simte că a fost chemat să facă asta.

În Tanach găsim multe chemări de acest fel. Așa a fost cu Avraham când Domnul I-a chemat la jertfirea lui Isaac, iar el i-a răspuns „Iată-mă” (Geneza 22:1). De asemenea cu Moise când Domnul I-a chemat să se apropie de tufiș, iar el a răspuns „Iată-mă” (Exod 3:4). La fel și profetul Isaia când a fost dedicat în viziunea în care el vede pe Domnul pe tron întrebând: „Pe cine să trimit și cine va merge pentru noi?”, iar el răspunde „Iată-mă, Trimite-mă” (Isaia 6:8).

Emoționantă este povestea lui Samuel. În 1Samuel cap. 3 ni se povestește cum Domnul I-a chemat din somn de trei ori, iar el a crezut că dascălul său Eli îl cheamă. Până când acesta l-a lămurit și Eli i-a spus: „Vorbește, Domnule, căci slujitorul tău ascultă” (1Samuel 3:9). Tânărul nu și-a închipuit că Dumnezeu îl va chema la misiune, dar iată-l – profet, care i-a uns pe primii doi regi ai Israelului: Saul și David.

Să ne întoarcem la acest cuvânt „Va Yikra”. În afara faptului că acest cuvânt pare a fi inutil, comentatorii se întreabă de ce Dumnezeu trebuia să-l cheme pe Moise? El vorbise deja cu acesta de câteva ori. Unii comentatori susțin că am învățat la sfârșitul cărții Exod, că Moise nu putea veni la Tabernacol de oarece Domnul Dumnezeu se află acolo și de aceea El trebuia să-l cheme ca Moise să vină acolo: „Și Moise nu a putut să intre în Cortul Întâlnirii, căci norul sălășluia asupra lui și slava Domnului umplea Tabernacolul” (Exod 40:35).

Există aici un episod de îndepărtare de la Dumnezeu – cât se construia Tabernacolul. Nu numai Moise, ci și lucrătorii și meșteșugarii puteau să intre nu numai în Tabernacol, ci și în Sfânta Sfințelor. Din momentul în care s-a completat construirea Tabernacolului pe care l-au construit din banii lor, în timpul lor și cu talentul lor, nu mai puteau intra înăuntru. Probabil că acesta este momentul în care Moise înțelege că el este chemat din nou să medieze între ceruri și pământ.

Cuvântul acesta mai conține o curiozitate. Este vorba despre felul în care este scris acest cuvânt în sulurile și cărțile de Tora. Regula obligatorie este ca litera *alef* א de la sfârșitul acestui cuvânt ויקרא să fie scrisă cu literă

puțin mai mică decât celelalte. În masora (setul de reguli de scriere și citire al Tanachului) se numește *alef zeira* אֵלֶף זַעִירָא, adică „alef mititică”.

La aceste reguli de masora, există și un mare număr de explicații și comentarii. Deoarece aceste reguli s-au finalizat după scrierea tratatelor de Mișna și Talmud, ele apar mai ales la înțelepții din Evul Mediu. Despre această literă este notorie explicația dată de marele rabin din Germania, sec. 13, Rabi Meir din Rothenburg (Maharam) în cartea sa dedicată acestui subiect „Alef zeira”. El explică în felul următor: Moise care era, după cum el îl caracterizează un „modest mare” a vrut să scrie VaYekar (în loc de Vayikra), adică ויקרא nu ויקר, adică fără *alef*. În felul acesta cuvântul înseamnă „s-a întâmplat” și nu „l-a chemat”. Cu alte cuvinte, din modestie el a vrut să scrie că Domnul i-a apărut în vis (din întâmplare) și nu în realitate. Însă Dumnezeu i-a poruncit: „Scrie VaYikra”. Moise a tot ezitat și până la urmă a adăugat un *alef* mai mic decât celelalte din Tora.

Aceiași idee în două variante diferite sunt prezentate de alți doi înțelepți. Cel mai recent este Rabi Zevi Zeev Goldelberg din orașelul Beregszasz din Ungaria (astăzi Berehove în Ucraina), care în anul 1911 a publicat o carte pe același nume „Alef zeira” (se află sub titlul articolului).

Să încheiem cu învățătura Rabinului Sacks despre acest cuvânt și despre această chemare. Când noi vedem o prihană care trebuie reparată, o maladie care trebuie vindecată, o lipsă care trebuie completată și simțim că aceste nevoi ne cheamă, atunci noi ne apropiem (de Divinitate), cât se poate apropia în aceste zile fără profeție, ca să auzim chemarea Domnului către noi, acest „VaYikra”. De ce apare acest cuvânt tocmai aici, în fruntea celei de a treia cărți de Tora, cea centrală, din mijloc? Fiindcă această carte este despre jertfe și acesta este și rolul chemării. [Noi suntem gata să jertfim , cu alte cuvinte să sacrificăm jertfe când simțim că aceasta este o parte din misiunea la care noi am fost chemați.](#)

Pericopa VaYikra - Pentru ce sunt ofrandele? [anul 5779]

David Hamelech, este regele etern al Israelului, care a reușit mai mult ca oricine să exprime vrerile lui și ale noastre, după cum citim în Psalmi 27:4 ”Un lucru l-am cerut lui Adonai, și pe acesta îl voi căuta, să stau în casa lui Adonai toate zilele vieții mele ca să văd bunătatea Lui Adonai și să-L caut în Templul Său” și la fel în Psalmi 23:6: ”Doar bunătatea și îndurarea mă vor urmări în toate zilele vieții mele și voi sta în casa Lui Adonai zile îndelungate”. Dar dacă cineva nu-și poate îndeplini dorința asta, de a sta tot timpul în Templul Domnului, poate cel puțin să-l viziteze din când în când și să aducă jertfe și cu asta să se apropie de Dumnezeu. Aici merită să întreprindem o

scurtă incursiune morfologică de limbă biblică. În ebraică, ori ce fel de ofrandă se numește „korban”, un cuvânt a cărui rădăcină este „KRV”, care înseamnă ”aproape”, iar verbul corespunzător înseamnă „a apropia”. [Adică jertfa înseamnă la bază ceva ce apropie de Dumnezeu](#). Nu în zadar rădăcina aceasta se repetă de șapte ori în primele două versete adresate poporului în această pericopă:

”Vorbește fiilor lui Israel și spune-le că atunci când cineva dintre voi va jertfi (iaKRiV, va apropia) o jertfă (KoRBan) Lui HAȘEM, să oferiți, apropiați (taKRiVu) jertfa voastră (KoRBanchem), iar aceasta să fie dintre animale, din cireada de vite sau din turma de oi. Dacă jertfa sa (KoRBano) va fi o ardere-de-tot הולך din cireadă, din vite mari, să jertfească (yaKRiVenu) un mascul fără cusur, și să-l aducă la intrarea cortului întâlnirii, ca să-l apropie, jertfească (yaKRiV) înaintea Domnului” (Levitic 1:2-3).

Am pus în paranteze forma în ebraică care conține rădăcina KRV/B.

Ambianța unică existentă în Templu, aspectul Templului și activitatea care se petrecea acolo legată de aducerea jertfelor ne ajută să percepem și cea ce nu este vizibil, fiindcă atunci când cineva ”se urcă” la Templu, el vine ”să se facă văzut în fața Lui HAȘEM” (Șmot/Exod 34:23). Ca cineva să ajungă în situația să fie văzut așa, nu este nevoie să aparțină unei clase superioare, privilegiate. Ba chiar dimpotrivă. Chiar în pericopa noastră ni se spune: ”Și un suflet dacă va aduce o ofrandă de mâncare (minha) lui Adonai, ofranda lui să fie din făină bună de grâu, floarea făinii” (VaYikra/Levitic 2:1). Explicația lui Hazal (înțelepții) ne vine din Midraș Tanhuma, VaYikra, 5: ”Expresia 'suflet' (nefeș) este rezervată de HAȘEM doar săracilor care aduc ofrande. Hakadoș Baruch Hu spune prin această expresie că El Îl consideră pe săracul care dăruiește din puținul lui, ca pe cineva care și-ar fi jertfit sufletul (adică viața lui)”.

Acestui aspect al ofrandelor îi putem descifra mai bine multitudinea de sensuri prin comparația ofrandelor lui Bnei Israel cu cele ale popoarelor din împrejurimi. Cercetătorii au ajuns la următoarele concluzii privind diferențele existente:

Accesibilitate:

1. Lista animalelor sau organelor, respectiv umorilor, aparținătoare lor, necesare pentru ofrande, este scurtă și include specii endemice, care se pot găsi ușor. La fel și cea a roadelor pământului.
2. Cantitățile necesare sunt mici, iar la unele dintre ofrande se admite ca fiecare să dăruiască după posibilitățile lui.
3. Partea care se dă pentru a fi depusă pe altar este mică și conține doar sângele și grăsimea, care sunt interzise ca mâncare. În ofranda „arsă-de-tot”, care exprimă dăruirea Domnului din toată inima, este adevărat că ofranda este pusă în întregime pe altar, dar un sărac poate să aducă doar o turturică sau un pui de porumbel (Levitic 5:7). Dacă nici pentru asta nu-i dă mâna, poate să aducă a zecea parte din efă de floare a făinii. Și acestea vor fi considerate ca ofrande de păcat (Levitic 5:11). În concluzie: nu există nimic care să împiedice pe cineva să vină la Templu cu un dar oarecare pentru Hakadoș Baruch Hu.
4. Fiecare persoană poate veni în fața Domnului (cu condiția să asigure puritate trupească). Ritualul este permis tuturor. Cohanim (preoți) au fost aleși doar ca putere de muncă pentru a face posibil mulțimii contactul cu Dumnezeu.

Atmosferă de bucurie:

1. Scopul ofrandei este apropierea de Dumnezeu și din cauza asta nu poate exista nici un fel de ritual de puteri obscure, de dumnezei al purgatorului, de duhuri ale morților și așa mai departe. Asta din cauză că scopul jertfelor de felul ăsta este, mai degrabă, ”eu îți dau ca să te îndepărtezi de mine”.
2. Nu sunt ritualuri misterioase, care, de felul lor, se fac intenționat în grupuri mici, ca să amplifice ambianța de mister.
3. Nu există nici un ritual legat de morți, nu în context mitologic și nu legat de om sau de animale sau de

- plante. De exemplu există o ofrandă după naștere, dar nu există nici una după moarte.
4. Nu există slujba Domnului noaptea. Numai lumina zilei clare este timpul ritualului. Noaptea se pot face unele pregătiri de materiale, dar jertfiri sunt numai la lumina zilei.
  5. Unele ofrande au un aspect amenințător la alte popoare. Aceste ofrande la evrei sunt de obicei de sărbători când este o atmosferă de bucurie. Așa este ofranda de ars-de-tot הוליו care exprimă o frică față de Kadoș Baruch Hu și a devenit o ofrandă publică din cauza asta. Cam așa este și ofranda păcatelor תאון .
  6. Bucuria și veselia sunt condiții obligatorii pentru ofrandă și aflarea în preajma Domnului: "Nu poți să mănânci între porțile tale zeciuiala grâului tău sau mustului tău sau a untdelemnului tău, sau întâi-născuți din cirezile tale sau din turmele tale, nici vreuna din promisiunile pe care le promiți, nici darurile mâinii tale; ci să le mănânci în fața Domnului în locul pe care îl va alege Domnul, tu și fiul tău și fiica ta și robul tău și roaba ta și levitul care este între porțile tale și să te bucuri în fața Domnului de toate lucrurile pe care le-ai făcut" (Deutoronom 12:17-18).

Reciprocitatea relațiilor HAȘEM-persoană:

1. Voință liberă a jertfitorului de apropiere. Noi citim de la început că ofranda trebuie să fie la bunăvoința jertfitorului: "Dacă ofranda lui este o ardere-de-tot din cireadă, să jertfească un mascul fără cusur, să-l jertfească la intrarea în cortul întâlnirii la bunăvoința lui în fața Domnului" (Levitic 1:3). În această bunăvoință nu este vorba numai de binecuvântarea Domnului, ci și ceva ce apare în versetul următor: "Și să-și pună mâna pe capul arderii-de-tot și el va fi împlinit de bunăvoință ca să facă ispășire pentru el".
2. Principalul factor motivator la aducerea ofrandelor din partea unei persoane este apropierea de Domnul. La unele ofrande este vorba despre simpla prezență fizică în templul Domnului, în timp ce altele urmăresc să anuleze îndepărtarea cauzată de păcatele făcute. În orice caz asta este voința liberă a fiecăruia. Pe de altă parte, persoana nu poate apela la nici o acțiune magică și toate acțiunile persoanei arată acceptarea sa liber consimțită de a se apropia de Dumnezeu prin îndeplinirea voinței Domnului.
3. Când o persoană aduce o ofrandă are impresia că oferă ceva pentru care a muncit din greu, fie vite sau turme, fie în realitate, însă fiecare trebuie să simtă că el stă la masa Domnului. Din cauza asta, de multe ori este subliniat locul unde se mănâncă ofranda: "în fața Domnului" (Exod 18:12, Deutoronom 16:10-11), sau locul unde a hotărât Domnul ca să fie: "în curtea cortului întâlnirii o să se mănânce" (Levitic 6:9), "într-un loc sfânt o să-l mănânce" (Levitic 24:9), "O să-l mănânci pe locul pe care-l va alege Domnul" (Deutoronom 16:7).

Concluzie

Mulți dintre noi cred că monoteismul religiei iudaice a abrogat sistemul de jertfire păgân, în care pe primul plan erau ofrandele omenești și le-a înlocuit cu ofrande de animale sau plante. Acesta este doar un punct de vedere superficial. Noul sistem a schimbat complet atitudinea față de aducerea ofrandelor unui Dumnezeu. Scopul acestor ofrande este opus scopului ofrandelor aduse în religiile păgâne. Scopul este apropierea de Dumnezeu și nu îndepărtarea de tot felul de răufăcători care vor să producă daune omului și să-l aducă pe calea păcatului. La evrei, în Tanach, îndepărtarea de păcate se face prin apropierea de Dumnezeu. Prin aducerea ofrandelor, omul poate să se apropie de Dumnezeu în felurite modalități: fie că vrea numai să se apropie, caz în care alege ofranda arde-de-tot הוליו , fie vrea să anuleze distanța cauzată de un păcat și în acest caz are ofrande de păcat תאון , fie vrea doar să fie văzut de Dumnezeu 'לְלִאֲוֹת אֵת פָּנָיו', pentru care, iarăși, are multe posibilități să o facă.

Baza la toate ofrandele este una: "Sufletul meu se apropie de curțile tale (adică de casa ta), inima și trupul meu vor năzui spre EL-Hai" (Psalmi 84:4).

